

Η βασική δομή μιας επιστημονικής εργασίας Συστήματα βιβλιογραφικών αναφορών

❖ Η επιστημονική έρευνα, σε όλες τις μορφές της, οφείλει να έχει **ηθική υπόσταση**

❖ Τι εννοούμε με τον όρο ηθική (**ethics**);

Μπαμπινιώτης (2005), σ. 722

Η ηθική αναφέρεται:

- Στο σύστημα των κανόνων συμπεριφοράς, που χαρακτηρίζει μία εποχή ή μία κοινωνική ομάδα.
- Στο σύνολο των αρχών και των αξιών που έχει διαμορφώσει και τηρεί ένα πρόσωπο στην καθημερινή του ζωή.

Το ζήτημα της λογοκλοπής

- ❖ Η έννοια της λογοκλοπής προέρχεται ετυμολογικά από το λατινικό ρήμα *plagiare* που σημαίνει απάγω, αρπάζω.
- ❖ Αποτελεί ένα από τα πλέον σημαντικά προβλήματα στον χώρο των επιστημονικών δημοσιεύσεων.
- ❖ Με τον όρο λογοκλοπή (plagiarism) εννοούμε την ηθελημένη και συνειδητή ιδιοποίηση της εργασίας άλλων ερευνητών.
- ❖ Στις μέρες μας, υπάρχουν πολλά διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία που επιτρέπουν τον γρήγορο εντοπισμό ορισμένων τύπων λογοκλοπής. Σημειώνεται πως πολλοί καθηγητές ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, ελέγχουν τις εργασίες, που καταθέτουν οι φοιτητές τους, με τη χρήση ειδικού λογισμικού.

072

Rank	Source	Percentage	Action
1	grafwnimata.blogspot... Internet Source	22%	>
2	Submitted to Frederick ... Student Paper	15%	>
3	www.scribd.com Internet Source	14%	>
4	Submitted to Hellenic ... Student Paper	10%	>
5	www.taexeiola.gr Internet Source	5%	>
6	Submitted to University... Student Paper	3%	>
7	ikee.lib.auth.gr Internet Source	3%	>
8	es.scribd.com Internet Source	1%	>

Αναστασία Δ. Καπανδρίτη, Ειρήνη – Χαρά Τσετινέ

Η βασική δομή μιας επιστημονικής εργασίας /// Συστήματα βιβλιογραφικών αναφορών

Κάθε ακαδημαϊκή εργασία έχει τα εξής βασικά μέρη:

1. Πίνακας περιεχομένων
2. Περίληψη
3. Εισαγωγή [Καθορισμός αντικειμένου – Στρατηγική για την πραγματοποίηση]
4. Κυρίως θέμα
5. Συμπεράσματα

και συνοδεύεται από:

5. Πίνακας σχεδίων – εικόνων
6. Συντομογραφίες – Βιβλιογραφία

❖ Ευχαριστίες

❖ Κείμενο λογοκλοπής

Βεβαιώνουμε ότι είμαστε συγγραφείς της παρούσας εργασίας και ότι έχουμε αναφέρει ή παραπέμπει σε αυτή, ρητά και συγκεκριμένα, όλες τις πηγές από τις οποίες κάναμε χρήση δεδομένων, ιδεών, προτάσεων ή λέξεων, είτε αυτές μεταφέρονται επακριβώς (στο πρωτότυπο ή μεταφρασμένες), είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνουμε ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμάς προσωπικά ειδικά για τη συγκεκριμένη ερευνά ή το συγκεκριμένο μάθημα/ σεμινάριο/ πρόγραμμα σπουδών.

Γίνεται **καθορισμός του αντικειμένου και της στρατηγικής** για την πραγματοποίηση της έρευνας - εργασίας.

Περιγράφονται με σαφήνεια :

- ❖ Το **αντικείμενο** μελέτης
- ❖ Η **υπόθεση** ή η προβληματική του θέματος
- ❖ Η **μεθοδολογία** που θα ακολουθηθεί
- ❖ Οι **περιορισμοί** της έρευνας και της μελέτης
- ❖ Οι βασικοί στόχοι - **Στοχοθεσία**

- ❖ Οριστικοποιούνται οι έννοιες και αναπτύσσονται με μια λογική δομή το σύνολο των στοιχείων και των θέσεων που δομούν την εργασία.
- ❖ Ο **σκελετός – οργανόγραμμα** συμβάλλει στην ορθολογική και εποπτική διάταξη της εργασίας με τη χρήση κεφαλαίων, υπο-ενοτήτων, παραγράφων κ.λπ. Το κείμενο ακολουθεί τα προκαθορισμένα κεφάλαια του «Πίνακα περιεχομένων» και αντιμετωπίζεται ως ένα οργανικό σύνολο.
- ❖ Κατά τη σύνταξη θα πρέπει να τηρούνται οι **διεθνώς καθορισμένοι κανόνες σύνταξης επιστημονικών κειμένων**. Συνεπώς, η **γνώση της χρήσης των υποσημειώσεων και της βιβλιογραφίας** είναι απαραίτητη για την εκπόνηση μιας ακαδημαϊκής εργασίας.
- ❖ Επιπλέον, **μέσα στο κείμενο** θα πρέπει να γίνεται **αναφορά στις εικόνες, σχέδια, πίνακες** κ.λπ. που έχουν συμπεριληφθεί στην εργασία, ανεξαρτήτως αν οι ίδιες οι εικόνες βρίσκονται μέσα ή στο τέλος του κειμένου. /// (εικ. 1) ή (σχ. 1) ή (πιν.1)

3. Κυρίως θέμα

3.1. Ενοτητα 1

3.1.1.1. Υποενότητα 1

3.1.1.2. Υποενότητα 2

3.1.1.3. [...]

3.2. Ενοτητα 1

3.2.1.1. Υποενότητα 1

3.2.1.2. Υποενότητα 2

3.2.1.3. [...]

Θεματικές:

- ☐ **Ιστορικά στοιχεία:**
Ευρύτερης περιοχής - Χρονικής περιόδου, καταλήγοντας στο ιστορικό πλαίσιο του ίδιου του κτιρίου:
Πού – Πώς – Πότε - Γιατί
- ☐ **Λειτουργία– Τυπολογία**
- ☐ **Μορφολογία** (γεωμετρία, μορφολογία, ρυθμοί, διάκοσμος κ.α.)
- ☐ **Κατασκευή - Υλικά κατασκευής**
- ☐ **Παθολογία – Προσθήκες - Αλλοιώσεις**
- ☐ **Οικοδομικές φάσεις** (εφόσον υπάρχουν)
- ☐ **Σημερινή κατάσταση διατήρησης**
- ☐ **Λοιπές παρατηρήσεις μετά τη δική μας μελέτη**
- ☐ **Αξιολόγηση**

Στόχος είναι το τμήμα αυτό της εργασίας (όπως και η εισαγωγή) να μπορεί **να αναγνωστεί αυτόνομα** κατατοπίζοντας πλήρως τον αναγνώστη σχετικά με το αντικείμενο, τη μεθοδολογία και κυρίως τα **τελικά πορίσματα** της μελέτης. Επίσης, είναι σημαντικό να τεθούν **νέα ανοιχτά ερωτήματα** και κενά που προκύπτουν μέσα από τη συγκεκριμένη έρευνα.

Υποσημειώσεις

- ❖ Οι ιδέες που αναπτύσσονται σε μια επιστημονική εργασία και οι βασικές πληροφορίες, με τις οποίες αυτές τεκμηριώνονται συμπεριλαμβάνονται στο κυρίως κείμενο.

≠

- ❖ Οι **συμπληρωματικές πληροφορίες** που ενισχύουν την τεκμηρίωση των απόψεων μας, δίδονται ως υποσημειώσεις.
- ❖ Αλλιώς: Βιβλιογραφικές αναφορές, βιβλιογραφικές υποσημειώσεις, παραπομπές.
- ❖ Χρησιμεύουν για να:
 1. προσδιορίσουν την **πηγή** μιας αναφοράς στο κείμενο:
Βιβλιογραφική υποσημείωση
 Αν οι αναφορές αυτές γίνονταν μέσα στο κείμενο θα προκαλούσαν διάσπαση του νοήματος.
 [*Για το λόγο αυτό και για μια άμεση αναφορά στη πηγή είναι προτιμότερη η τοποθέτησή τους στο κάτω μέρος της σελίδας]
 2. δώσουν **πρόσθετες βιβλιογραφικές πληροφορίες** για ένα θέμα που αναφέρεται στην εργασία.
 3. διευρύνουν τις απόψεις που εκφράστηκαν στο κείμενο με **πρόσθετα στοιχεία**.
 Πρόκειται για **υποσημειώσεις περιεχομένου** στις οποίες μπορούν να αναφερθούν τεχνικές αναλύσεις, κριτικές απόψεις τρίτων κ.λπ.

Παραπέμπουμε	Δεν παραπέμπουμε
• Αυτολεξεί φράσεις (quotes) [σε πλάγια ή εισαγωγικά] • Παραφράσεις (paraphrases). • Πληροφορίες που προέρχονται από άλλες πηγές (= όχι δικές μας). • Πηγές για επιπλέον πληροφορίες που λόγω έκτασης δεν περιλαμβάνονται στην εργασία μας. • Πνευματική ιδιοκτησία κάθε μορφής που δεν ανήκει σε εμάς.	• Κοινή, γενική γνώση. • Δεδομένα ή γεγονότα που μπορούν εύκολα να επιβεβαιωθούν. • Προσωπικές παρατηρήσεις ή απόψεις που δεν έχουν δημοσιευθεί.

❖ Οι υποσημειώσεις μπορούν να εμφανίζονται:

Στο τέλος της εργασίας

τα νησιά, αλλά και τη διερεύνηση των δυνατοτήτων αποκατάστασης - επανέκδοσης τους, ως εκθεσιακές μονάδες επεξεργασίας ορυκτογενών με παραδοσιακές μεθόδους και εκθεσιακό χώρο στον όροφο. Ως πολιτικό κτήριο εφαρμογής επιμβόσεων επιλέχθηκε το κτιριακό σύνολο των εγκαταστάσεων Βορείου στην Κάλυμνο, που περιλάμβανε: α. Κτήριο «Πλυντηρίου» για πόσιμο νερό, πάτημα και χημική επεξεργασία των απογόνων και β. Αποθήκη (Γ. Ηλιάδη), για «αριδιόματα», χημική επεξεργασία, καύση, αποθήκευση και ξήλωση (εκ. 8).

Με βάση την εμπειροπαραγόμενη ανάλυση - τεκμηρίωση της υλοικής υποδομής και της άμεσης διαδικασίας, προτείνονται ήπιες επιμβόσεις, στη λογική των εργασιών συντήρησης και ανακατασκευών μικρής κλίμακας. Βασική ιδέα του σχεδιασμού αποτελεί η αποκατάσταση της λειτουργικής ενότητας των δύο κτιρίων, η οποία έχει διακοπεί με τη διάσπαση της κεντρικής οδοί, με δεδομένο ότι δεν είναι δυνατή για πολυδομητικούς λόγους η πεζοδρομική μόνωση της οδοί. Έτσι, προτείνεται η κατασκευή μιας μεταλλικής πεζοδρομικής, που συνδέει τους ορόφους των δύο κτιρίων και μονοεισφορικά τις δύο ενότητες έκθεσης με θέμα τη συλλογικότητα, το απογοητευτικό και την επεξεργασία απογόνων. Επιπλέον, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα κεντρικό «παράθυρο» για να παρακολουθεί ο επισκέπτης την παραγωγική διαδικασία στους ισόγειους χώρους των κτιρίων, προτείνεται μερική αποκατάσταση των δύο μεσοκτιριακών διαχωφώντας παράλληλα μια κυκλική πορεία στην έκθεση (εκ. 8). Μάλιστα, στο κτήριο της Αποθήκης διαμορφώνεται κανονικό αίθριο με γυάλινη οροφή και ψηλότερα προτείνεται η κατασκευή μεταλλικού στεγώστρου ως αναφορά στον τριτο όροφο και την κάλυψη με τετράωροχτη στέγη που δεν σώζεται πια.

Σύνοψη - Συμπεράσματα

Συμπαραπομπικά, η προστασία της βιομηχανικής κληρονομιάς εντάχθηκε σχετική πρόοδος ως γνωστό αντικείμενο συστηματικής ενσωμάτωσης στην εκπαιδευτική διαδικασία των αρχιτεκτονικών σχολών στο γενικό πλαίσιο των μελετήσεων αποκατάστασης. Λόγω των γενικότερων ενδιαφερόντων, της εξειδίκευσης του θέματος, αλλά και του σημαντικού οικονομικού αποδοτήματος, που διασώζεται. Τα τελευταία χρόνια εντάσσεται με ολόκληρο και πιο έντονο αποδέκτη στο Πρόγραμμα Σκοπών του Τμήματος Αρχιτεκτονών του ΔΠΘ.

Κατά την εκπαιδευτική διαδικασία επιδιώκεται η αποκωδικοποίηση των ανεγερμένων διενθών αρχών και κυρίως η εξειδίκευσή τους σε ζητήματα προστασίας, διαχείρισης και ανάδειξης της βιομηχανικής κληρονομιάς. Σε αυτό το πλαίσιο, αναγνωρίζονται οι διάφορες τάσεις, που επικρατούν διενθώς για την αποκατάσταση των μεταλλευτικών συγκροτημάτων, επιδιώκεται η ανεγύρωσή τους από τους φοιτητές και η έμφαση εντάχθηκε τους στις συνθετικές προτάσεις τους. Το κεντρικό προβληματισμό είναι η διαμόρφωση μιας δοντολογίας επιμβόσεων, η οποία μελετά τις ισορροπίες μεταξύ των κανονικών λύσεων επανέκδοσης, τη διαχείριση της αμφισβητούμενης πολλές φορές αισθητικής των βιομηχανικών κτιρίων, που δεν κατασκευάζονται με αυτό το στόχο, της ιδιαιτερότητας «πάντως» που έχει επιφέρει η βαριά βιομηχανική χρήση, πέραν του χρόνου και η εν πολλοίς χορηγική εργασία τους. Στόχος είναι η ανεγύρωση του ιδιαίτερου αυτού συστήματος αίων της βιομηχανικής κληρονομιάς και η εξασφάλιση των φοιτητών, σε επίπεδο εφαρμογής, με τρόπους χειρισμού για τη διαχείριση της μέσα από αυτά παραδομένα.

56 / ΕΝΩΤΗΤΑ 6 / ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

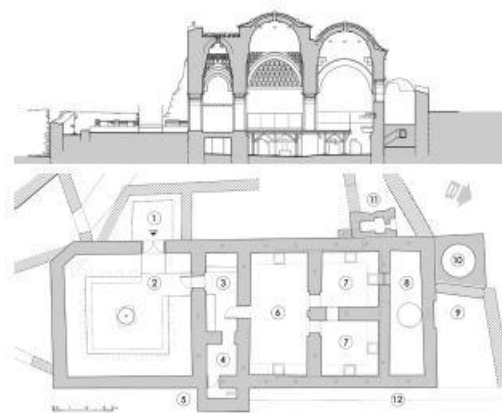
Υποσημειώσεις

1. <http://monofologia.arch.duth.gr/>, <https://arch.duth.gr/undergraduate/lessons/57>
2. Σημειώνεται ότι την τελευταία δεκαετία στη διδακτορία του Εργαστηρίου Μεταλλουργίας IV έχουν συμμετάσχει οι αρχιτέκτονες: Κορνήλιος Τριανταφυλλίδης, Τάσος Στεφανής, Κατερίνα Ριζοπούλου, Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος, Ειρήνη -Χαρά Τσιτσινί, Εσφ. Αυνών, Ν. Δώας.

Βιβλιογραφία

- Douet, J., 2016. *Industrial Heritage Re-visited: The TICCH Guide to Industrial Heritage Conservation*.
Ματαβέλλας Ν. Παιδαγωγική Α. (εμπ.) 2009. Οργάνωση στο Αργείο. Βιομηχανική Αρχαιολογία στην Ελλάδα, Αθήνα: εκδ. Μελάνι.
Ελλάδος Π. Θ., 2007. Οι κατασκευές της Σόφης. ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΣΑΝΝΗΣ.
Λαυός, Ν., 2008. Μεταλλουργία Χωροταξιακά των κτιρίων της Πολιτείας Πολιτείας της Σόφης. Στο Σόφης η πόλη με τα χίλια χρώματα, (εμπ. Δ. Μαρτσέλι).
Σόφης ΠΑΚΕΡΑ.
Λαυός, Ν., Σαβίλλας Α., 2014. Βιομηχανικό Κτήριο του 19^{ου} - 20^{ου}. Η περίπτωση του Μεταλλουργικού Συγκροτήματος Αργονίου Θάσου. Πρακτικά 2^{ης} Συνεδρίου Έκτακτου Αρχαίου Κατασκευών, Σόφης.
Λαυός, Ν., Στεφανής Α., Digital documentation of industrial heritage at risk: the case of Polatski and the old mining complex at Lemnara of Thassos (Greece), Proceedings of the 9th International Congress on Archaeology, Computer Graphics, Cultural Heritage and Innovation, "ARCHEOLOGICA 2.0", Valencia (Spain).
Moussis M., 2006. Potenzialità di recupero degli edifici industriali dismessi - Industrial heritage and urban transformation, TICCH 2006 XIII International Congress.
Οικονομίδης Ε., 2010. Συστηματική δραστηριότητα και κανονική παραγωγή στο νησί της Κάλυμνου 19^{ου} - 20^{ου} αιώνας, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Τριανταφυλλίδης Τζήμων Κ., 2017. Η βιομηχανική κληρονομιά της Θάσου: το διατηρητέο μεταλλουργικό συγκρότημα Σπιδά στο Αργονίου, Θάσος, Πρακτικά 2^{ης} Συνεδρίου Εθνικού Μελάνι.
The Nishay Taghi Charter For The Industrial Heritage/ July, 2003, <http://ticch.org/about/charters>.

Στο υποσέλιδο

Εκ. 3 Τμήμα και κτίση του Μικρού Λουτρού, πρόταση αποκατάστασης.

Οι πρώτες ανακατασκευές έφταναν στον οικισμό πραγματοποιήθηκαν το 1975, στη νότια πλαγιά του λόφου του Αγίου Δημητρίου, από τη Γαλλική Σχολή, όπου εντοπίστηκαν κατάλοιπα κατασκευών της βυζαντινής περιόδου. Την ίδια περίοδο έγιναν σπαστικές εργασίες στον πύργο του Μαδρί. Από την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Ωστόσο, η συστηματική καταστροφή και μελέτη του συνόλου των αρχιτεκτονικών καταλοίπων του οθωμανικού οικισμού των Σιδερακισίων έγινε στο διάστημα 2000-2002 στο πλαίσιο μελετητικής εργασίας¹⁴. Το 2007 συντάχθηκε μελέτη αποκατάστασης του Μικρού Λουτρού και το 2010 το έργο της αποκατάστασης του μνημείου και του άμεσου περιβάλλοντα χώρου εντάχθηκε στους πόρους του ΕΣΠΑ ως αρτηρία για την ανάδειξη ολόκληρου του αρχαιολογικού χώρου των Σιδερακισίων.

Το Μικρό Λουτρό, το παλαιότερο του οικισμού, φαίνεται πως ιδρύθηκε πριν το 1487 πιθανώς από τον Ιωάννη Πασι¹⁵. Ήδη τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αι. θα πρέπει να είχε ερειπωθεί, ενώ μέχρι το 2005 χρη-

σιμοποιούνταν ως στάβλος. Πρόκειται για ένα πολυτελές κτίσμα, διαστάσεων 22,40 x 8,50μ., κατασκευασμένο κατά το ατελές πλινθοπικελιστό σύστημα δόμησης, που αναπτύσσεται σύμφωνα με την τυπολογία των οθωμανικών λουτρών σε τρεις κύριες ζώνες (ψυχρή, χλιαρή και θερμή), τη δεξαμενή και την εστία (εκ. 3)¹⁶. Πριν τις εργασίες αποκατάστασης σώζονταν σε σχετικά ολοκληρωμένη μορφή η χλιαρή και η θερμή ζώνη, διακρινόνταν τα ερείπια της δεξαμενής και της εστίας, ενώ ήταν πλήρως καταρρέουσες οι ψυχρές χώρες.

Σημαντικό κεφάλαιο τόσο για την τεκμηρίωση του μνημείου όσο και για τον τρόπο ένταξής του στον αστικό ιστό των Σιδερακισίων αποτέλεσε η εκτεταμένη ανακατασκευή έρευνα¹⁷. Το λουτρό αποκαταστάθηκε ως κλειστό κέλυφος στο μεγαλύτερο μέρος του, με εξαίρεση τον ψυχρό χώρο και τη δεξαμενή νερού, που παρέμειναν υπαίθριοι εξαιτίας του χαμηλού ύψους διατήρησής τους. Σης ανακτίες των τοιχοποιιών συνεχίστηκε το ατελές πλινθοπικελιστό σύστημα δόμησης, με την ιδιαίτερη μορφή που έχει σε κάθε θέση, και έγινε συστη-

Εξωτερικό κατάγραφο μάλλον και προσφώνησι παράδοσης.

12. Η συγκεκριμένη εργασία παρουσιάζεται συνοπτικά στο Γαλάτεις εκ. 2004, 16.

13. Οι έσοχα παύσε, μετά τη λήξη της θετικής του ως μεγάλος βελή, αποστέφθηκε στη Θεσσαλονίκη εκπαιδευτής χημείας. Στο αρμοστωμένο του για τη λατινική γραμμή της Θεσσαλονίκης, προσέφερε μεταξοάλλων για τη λειτουργία του και τα έσοδα από το λουτρό που ίδρυσε ο ίδιος στα Σιδερακισία. Σημειώνονται 2008, 229.

14. Για το Μικρό Λουτρό, βλ. Καπανδρίτη & Γαλάτεις 2003, Καπανδρίτη 2004, 90. Εργασίες 2005, 24-37. Γαλάτεις & Καπανδρίτη 2005-2006, 42-56. Καπανδρίτη & Γαλάτεις 2009, Γαλάτεις, Δρίτσος, & Καπανδρίτη 2012.

15. Η ανακατασκευή έρευνα πραγματοποιήθηκε υπό την επίβλεψη της Α. Τσιτσινί και του Α. Παπαγιαννί, από τους αρχαιολόγους Ε. Τσιτσινί, Ε. Τσιτσινί και Ε. Ρίλε.

Οι **υποσημειώσεις στη βιβλιογραφία** μπορούν να αναφέρουν συνοπτικά μόνο:

- το **επίθετο συγγραφέα**, το **έτος δημοσίευσης** σε παρένθεση και τη **σελίδα** (-ες) από όπου προέρχεται η πληροφορία.

πχ. Cousinéry (1832), 27.

**[Cousinéry M., (1831). Voyage dans la Macédoine, contenant des recherches sur l'histoire, la géographie et les antiquités de ce pays, τ. 2, Παρίσι: Imprimerie Royale]*

- Σε περίπτωση που η δεύτερη αναφορά στο ίδιο βιβλίο είναι στην αμέσως επόμενη υποσημείωση της πρώτης αναφοράς και δεν παρεμβάλλεται άλλο βιβλίο/ άρθρο γράφουμε:

ό.π., 78.

- ❖ Η βιβλιογραφία παρατίθεται **με αλφαβητική** σειρά κατά επίθετο συγγραφέα, στο **τέλος της εργασίας**.
- ❖ Είναι προτιμότερο να διαχωριστεί σε **ελληνική** και **ξενόγλωσση**
- ❖ Στη βιβλιογραφία **δεν αναγράφονται οι σελίδες** στις οποίες έχουν γίνει αναφορές.

Λίστα βιβλιογραφίας

Αναλυτικά, αναφέρονται τα εξής στοιχεία:

- Συγγραφέας (-εις): Επώνυμο (με πεζά συνήθως) & Αρχικό ονόματος.
- [*Μετά τους 3 πρώτους συγγραφείς γράφουμε κ.α. Δηλαδή: Επίθετο Ό., Επίθετο Ό., Επίθετο Ό. κ.α.]
- Τίτλος βιβλίου / Τίτλος κεφαλαίου βιβλίου / Τίτλος άρθρου
- Έτος έκδοσης
- Τόπος έκδοσης
- Εκδοτικός οίκος
- Αριθμός τόμου/ τεύχους (εάν υπάρχει) και γενικά στοιχεία απαρίθμησης της έκδοσης
- [Αριθμός σελίδας (-ων) άρθρου]

Λίστα βιβλιογραφίας

Αναλυτικά, αναφέρονται τα εξής στοιχεία:

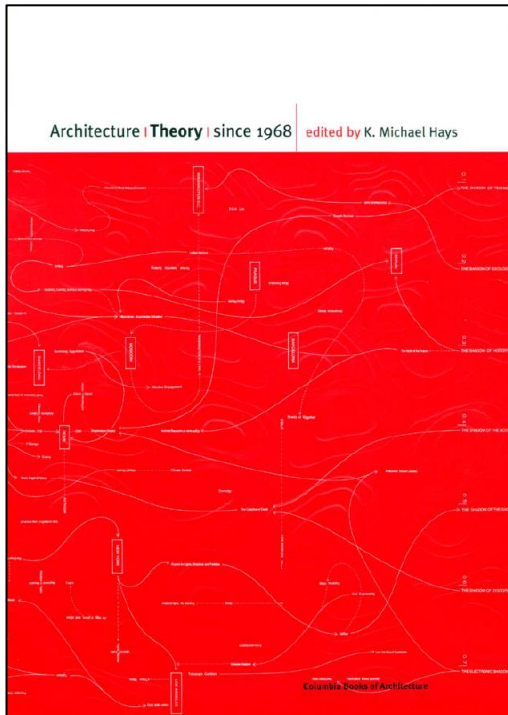
- Συγγραφέας (-εις): Επώνυμο (με πεζά συνήθως) & Αρχικό ονόματος.
- [*Μετά τους 3 πρώτους συγγραφείς γράφουμε κ.α.
Δηλαδή: Επίθετο Ό., Επίθετο Ό., Επίθετο Ό. κ.α.]
- Τίτλος βιβλίου / Τίτλος κεφαλαίου βιβλίου / Τίτλος άρθρου
- Έτος έκδοσης
- Τόπος έκδοσης
- Εκδοτικός οίκος
- Αριθμός τόμου/ τεύχους (εάν υπάρχει) και γενικά στοιχεία απαρίθμησης της έκδοσης
- [Αριθμός σελίδας (-ων) άρθρου]

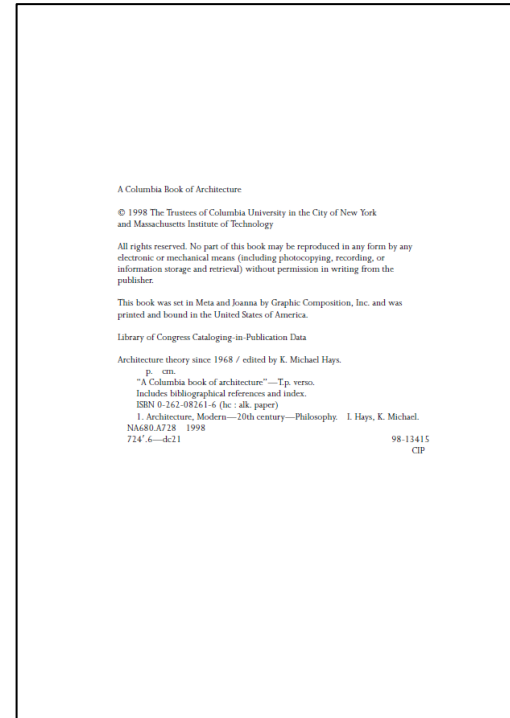
Εντοπισμός στοιχείων σε βιβλία

- Συνήθως όλα τα στοιχεία που χρειαζόμαστε για να γράψουμε μια πλήρη αναφορά βρίσκονται στις πρώτες σελίδες ενός βιβλίου.

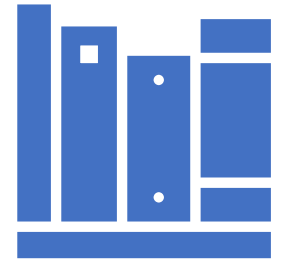
Εξώφυλλο:

- Τίτλος,
- συγγραφέας/-εις ή επιμελητής/-ες
- εκδοτικός οίκος

Εσωτερική σελίδα:

- τόπος έκδοσης,
- έτος έκδοσης
- έκδοση 1^η, 2^η, κλπ

ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

Harvard

Βιβλιογραφικές παραπομπές με το σύστημα του Harvard

Όλο και πιο συχνά χρησιμοποιείται η μέθοδος αναφοράς στο συγγραφέα και την ημερομηνία έκδοσης του βιβλίου ή του επιστημονικού άρθρου μέσα στο κείμενο.

Το σύστημα αυτό **καταργεί τις βιβλιογραφικές υποσημειώσεις** και αποφεύγονται οι επανειλημμένες αναφορές στο ίδιο βιβλίο ή άρθρο με την χρήση των παραθεμάτων «του ιδίου, *ibid*, *idem*, *op.cit*» κλπ., και η βιβλιογραφία γράφεται μόνο μία φορά.

Βιβλιογραφικές παραπομπές με το σύστημα του Harvard

Στο σύστημα Harvard αναφέρεται μέσα στο κείμενο το **όνομα** του συγγραφέα και η **χρονολογία δημοσίευσης** του άρθρου ή βιβλίου κλπ στο οποίο γίνεται η αναφορά.

Στο τέλος της εργασίας, στην **«βιβλιογραφία»**, βρίσκει κανείς τα υπόλοιπα στοιχεία για την πηγή αυτή.

Προσοχή: Αν ένας συγγραφέας έχει δημοσιεύσει περισσότερα από ένα άρθρα εκείνη την χρονιά, διαφοροποιούνται με τα στοιχεία α, β, γ....

Παράδειγμα : «.... (Παπαδόπουλος 1985β).....».

Στην βιβλιογραφία θα πρέπει να βρει κανείς στην αλφαβητική σειρά τον «Παπαδόπουλος» να ψάξει στο «1985», να βρει το «β» και εκεί να έχει όλα τα άλλα στοιχεία που του χρειάζονται.

Συνήθως στο σύστημα αυτό, **οι υποσημειώσεις χρησιμοποιούνται για «διευκρινήσεις» ή «λεπτομέρειες»** που δεν θέλουμε να εντάξουμε στο κυρίως κείμενο.

Προφανώς σε τέτοιου είδους υποσημειώσεις ισχύουν και οι αναφορές αν εκεί χρησιμοποιείται ξένο κείμενο, με τον ίδιο τρόπο.

Βιβλιογραφικές παραπομπές με το σύστημα του Harvard

Η μέθοδος που πρέπει να ακολουθήσει ο ερευνητής για την σύνταξη βιβλιογραφικών παραπομπών, σύμφωνα με το Harvard style, αποτελείται από δύο σκέλη.

A) Το πρώτο, είναι οι **παραπομπές εντός του κειμένου ή παρενθετικές παραπομπές (Π.Π.)**, όπου μέσα στο κείμενο αναφέρεται η πηγή από την οποία έχει αντληθεί η πληροφορία. Τα στοιχεία που καταγράφονται, είναι ο συγγραφέας και η χρονολογία.

B) Το δεύτερο σκέλος είναι η καταγραφή των **πλήρων βιβλιογραφικών στοιχείων (Β.Π.)** σε μια λίστα στο τέλος της εργασίας σε ξεχωριστή σελίδα, ούτως ώστε να μπορεί ο αναγνώστης να τα χρησιμοποιήσει για περαιτέρω έρευνα.

Βιβλία με 1 συγγραφέα:

Β.Π.

Επίθετο, Ο., (έτος έκδοσης), Τίτλος βιβλίου: υπότιτλος [με πλάγια γραφή], αριθμός έκδοσης [2η κλπ. αν δεν είναι η 1η], τόπος έκδοσης: εκδότης.

Πχ: Μιχελής, Π., (2002), *Η Αρχιτεκτονική ως Τέχνη*, Ζ' έκδοση, Αθήνα: Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχελή.

Π.Π. (μέσα στο κείμενο)

Επίθετο (έτος έκδοσης, σελίδες) ή (Επίθετο, έτος έκδοσης, σελίδες)

Πχ: Ο Μιχελής (2002, σελ....) αναφέρει..... ή πιο γενικά αν αναφερόμαστε σε μια έννοια που υπάρχει στο βιβλίο γράφουμε (Μιχελής, 2002, σελ...).

Βιβλία με 2-3 συγγραφείς:

Β.Π.

Επίθετο, Ο., και Επίθετο, Ο., (έτος έκδοσης), *Τίτλος βιβλίου*:
υπότιτλος [με πλάγια γραφή], έκδοση, τόπος έκδοσης:
εκδότης.

Πχ: Bayer, H., Gropius, W., and Gropius, I., (1959), *Bauhaus*:
1919-1928, Boston: Charles T. Brandford Co.

Π.Π.

Επίθετο 1ου συγγραφέα και Επίθετο 2ου συγγραφέα (έτος
έκδοσης, σελίδες)

ή (Επίθετο 1ου συγγραφέα και Επίθετο 2ου συγγραφέα,
έτος έκδοσης, σελίδες)

Πχ: Όπως αναφέρουν οι Bayer και Gropius (1959, σελ.) ή
(Bayer και Gropius, 1959, σελ.)

Βιβλία με περισσότερους από 3 συγγραφείς:

Β.Π.

Επίθετο, Ο., Επίθετο, Ο., Επίθετο, Ο., κ.α., (έτος έκδοσης),
Τίτλος βιβλίου: υπότιτλος [με πλάγια γραφή], έκδοση
[1η, 2η κ.λπ.], τόπος έκδοσης: εκδότης.

Π.Π.

Επίθετο 1ου συγγραφέα, κ.α., (έτος έκδοσης, σελίδες)
ή (Επίθετο 1ου συγγραφέα, κ.α., έτος έκδοσης, σελίδες)

Βιβλία με συγγραφέα συλλογικό όργανο:

Β.Π.

Συλλογικό όργανο, (έτος έκδοσης), Τίτλος βιβλίου:
υπότιτλος [με πλάγια γραφή], έκδοση [1η, 2η κ.λπ.],
τόπος έκδοσης: εκδότης.

Π.Π.

Όνομα συλλογικού οργάνου (έτος έκδοσης, σελ...)

ή (Όνομα συλλογικού οργάνου, έτος έκδοσης, σελ...)

Βιβλία με επιμελητή:

Β.Π.

Επίθετο επιμελητή, Ο., (Επιμ.), (έτος έκδοσης), *Τίτλος βιβλίου: υπότιτλος [με πλάγια γραφή]*, έκδοση [1η,2η κλπ.], τόπος έκδοσης: εκδότης.

Πχ: Τσιτσελίκης, Κ., (Επιμ), (2006), *Η ελληνοτουρκική ανταλλαγή πληθυσμών : πτυχές μιας εθνικής σύγκρουσης*, Αθήνα : Εκδόσεις Κριτική

Π.Π.

Επίθετο επιμελητή (έτος έκδοσης, σελ..)

ή (Επίθετο επιμελητή, έτος έκδοσης, σελ..)

Πχ: Τσιτσελίκης (2006, σελ..) ή (Τσιτσελίκης, 2006, σελ.)

Κεφάλαιο βιβλίου:

Β.Π.

Επίθετο συγγραφέα κεφαλαίου, Ο., (έτος έκδοσης), Τίτλος κεφαλαίου [με πλάγια γραφή], στο Επίθετο, Ο., (Επιμ.), Τίτλος βιβλίου, τόπος έκδοσης: εκδότης, σελ.....

Πχ: Λιανός, Ν., (2008), Μορφολογικά Χαρακτηριστικά των κτηρίων της Παλιάς Πόλης της Ξάνθης, στο Μαυρίδης, Δ.,(Επιμ.), *Ξάνθη η πόλη με τα χίλια χρώματα*, Ξάνθη: ΠΑΚΕΘΡΑ, σελ.

Π.Π.

Επίθετο συγγραφέα κεφαλαίου (έτος έκδοσης,σελ)

ή (Επίθετο συγγραφέα κεφαλαίου, έτος έκδοσης, σελ)

Πχ: Λιανός (2008, σελ) ή (Λιανός,2008, σελ)

Διδακτορική Διατριβή:

Β.Π.

Επίθετο, Ο., (έτος υποβολής), *Τίτλος διατριβής [με πλάγια γραφή]*, Διδακτορική διατριβή, τόπος: ονομασία Ιδρύματος.

Πχ: Κουτσούκος, Β., (2012), *Από την Αυτοκρατορία στο Εθνικό Κράτος: Χωρικές Όψεις της Ενσωμάτωσης της Θράκης*, Διδακτορική διατριβή, Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

Π.Π.

Επίθετο (έτος, σελ)

ή (Επίθετο, έτος, σελ)

Πχ: Κουτσούκος (2012, σελ...) ή (Κουτσούκος, 2012, σελ..)

Πρακτικά Συνεδρίου:

Β.Π.

Επίθετο, Ο, (έτος έκδοσης), Τίτλος εισήγησης, Τίτλος συνεδρίου,
Τοποθεσία και ημερομηνία συνεδρίου, (επιμελητές αν αναγράφονται),
Τόπος έκδοσης: Εκδότης, σελίδες.

Πχ:

Αντωνίου, Α. (2023), Το κτηριακό συγκρότημα της δημοτικής
επιχείρησης ηλεκτροφωτισμού Καβάλας. Συμβολή στην προστασία και
ανάδειξη της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, Πρακτικά του
Πανελλήνιου Συνεδρίου Πολεοδομίας Χωροταξίας και Περιφερειακής
Ανάπτυξης, Βόλος 29/09 – 02/10 -2022, (επιμ. Γεμεντζή Γ., Νιαβής Σ.,
Τασοπούλου Α.), Πολυτεχνική Σχολή-Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, σελ. 117-
128

Π.Π.

Επίθετο (έτος, σελ)

ή (Επίθετο, έτος, σελ)

Άρθρο περιοδικού, με 1 συγγραφέα:

Β.Π.

Επίθετο, Ο., (έτος έκδοσης), Τίτλος άρθρου, *Τίτλος περιοδικού*, αριθμός τόμου, (αριθμός τεύχους), σελίδες.

Πχ: Bullen, P., (2011), Adaptive Reuse of Heritage Buildings, *Structural Survey*, 29 (5), pp.411-421, Emerald Publishing

Π.Π.

Επίθετο (έτος, σελ) ή (Επίθετο, έτος, σελ)

Πχ: Bullen (2011, σελ) ή (Bullen, 2011, σελ)

Άρθρο περιοδικού, με 2 συγγραφείς:

Βλέπε περίπτωση Βιβλίο με δύο συγγραφείς (για τη σειρά των συγγραφέων)

Βλέπε περίπτωση Άρθρο έντυπου περιοδικού με έναν συγγραφέα (για την υπόλοιπη εγγραφή)

Με περισσότερους από 3 συγγραφείς:

Βλέπε περίπτωση Βιβλίο με πάνω από τρεις (3) συγγραφείς (για τη σειρά συγγραφέων)

Βλέπε περίπτωση Άρθρο έντυπου περιοδικού με έναν συγγραφέα (για την υπόλοιπη εγγραφή)

Άρθρο ηλεκτρονικού περιοδικού:

Β.Π.

Επίθετο, Ο., (έτος έκδοσης), Τίτλος άρθρου, Τίτλος περιοδικού, αριθμός τόμου (αριθμός τεύχους), σελίδες.
Διαθέσιμο στο: url [Ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης]

Πχ: Harris, S., (2002), The end of print to paper, Update [online], 1, (3) Available from:
<http://www.cilip.org.uk/update/issues/june02/article4june.html> [Accessed 12 February 2003]

Π.Π.

Επίθετο (έτος, σελ) ή (Επίθετο, έτος, σελ)

Πχ: Harris (2002, σελ) ή (Harris, 2002,σελ)

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ υλικό (ταινία/ ντοκιμαντέρ, διάλεξη):

Β.Π.

Τίτλος ταινίας, (έτος διανομής ή διεξαγωγής αν είναι διάλεξη/ομιλία μαγνητοσκοπημένη), Επίθετο, Ο. σκηνοθέτη/ομιλητή, [τύπος: ταινία, ντοκιμαντέρ, διάλεξη], Τόπος παραγωγής/ διεξαγωγής: Εταιρεία παραγωγής/χώρος διεξαγωγής αν είναι ομιλία, και ημερομηνία διεξαγωγής.

Πχ: Η Αθηναϊκή Πολυκατοικία, (2015). Μαλούτας, Θ, [Διάλεξη], Αθήνα: Πολιτιστικό Κέντρο Ωνάση, 25 Ιανουαρίου 2015, [Διαδίκτυο] Διαθέσιμο στο: <http://www.sgt.gr/gre/SPG1044/> [Πρόσβαση 28 Ιουλίου 2017]

Π.Π.

Τίτλος ταινίας (έτος) ή (Τίτλος ταινίας, έτος)

Πχ: Η Αθηναϊκή Πολυκατοικία (2015) ή (Η Αθηναϊκή Πολυκατοικία, 2015)

ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΑ

Βιβλίο

Βιβλιογραφία

Επίθετο, Ο., (έτος έκδοσης). Τίτλος βιβλίου: υπότιτλος [με πλάγια γραφή], αριθμός έκδοσης [2η κ.λπ. αν δεν είναι η 1η], τόπος έκδοσης: εκδότης.

πχ: Μιχελής, Π., (2002). *Η Αρχιτεκτονική ως Τέχνη*, Ζ', Αθήνα: Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχελή.

Βιβλιογραφική υποσημείωση (κάτω από το κείμενο)
Επίθετο (έτος έκδοσης), σελίδες αναφοράς.

πχ: Μιχελής (2002), 5.

Κεφάλαιο βιβλίου:

Βιβλιογραφία

Επίθετο συγγραφέα κεφαλαίου, Ο., (έτος έκδοσης). Τίτλος κεφαλαίου. Στο: Επίθετο, Ο., (επιμ.), Τίτλος βιβλίου (με πλάγια γραφή), τόπος έκδοσης: εκδότης, σελίδες κεφαλαίου.

Πχ: Λιανός, Ν., (2008). Μορφολογικά Χαρακτηριστικά των κτηρίων της Παλιάς Πόλης της Ξάνθης. Στο: Μαυρίδης, Δ. (επιμ.), *Ξάνθη η πόλη με τα χίλια χρώματα*, Ξάνθη: ΠΑΚΕΘΡΑ, 230-239.

Βιβλιογραφική υποσημείωση (κάτω από το κείμενο)

Επίθετο συγγραφέα κεφαλαίου, (έτος έκδοσης), σελίδες αναφοράς.

Πχ: Λιανός (2008), 233-237.

Διδακτορική Διατριβή:

Βιβλιογραφία

Επίθετο, Ο., (έτος υποβολής). *Τίτλος διατριβής* [με πλάγια γραφή], Διδακτορική διατριβή (αδήμ.), τόπος: ονομασία Ιδρύματος.

Πχ: Κουτσούκος, Β., (2012). *Από την Αυτοκρατορία στο Εθνικό Κράτος: Χωρικές Όψεις της Ενσωμάτωσης της Θράκης*, Διδακτορική διατριβή (αδήμ.), Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

Βιβλιογραφική υποσημείωση (κάτω από το κείμενο)

Επίθετο συγγραφέα (έτος), σελίδες αναφοράς

Πχ: Κουτσούκος (2012), 56-57.

Πρακτικά Συνεδρίου:

Βιβλιογραφία

Επίθετο, Ο, (έτος έκδοσης). Τίτλος εισήγησης, *Τίτλος συνεδρίου* (με πλάγια γραφή), Τόπος και ημερομηνία συνεδρίου, Τόπος έκδοσης: Εκδότης, σελίδες εισήγησης.

Πχ: Αντωνίου, Α. (2023). Το κτηριακό συγκρότημα της δημοτικής επιχείρησης ηλεκτροφωτισμού Καβάλας. Συμβολή στην προστασία και ανάδειξη της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, Πρακτικά στο: 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολεοδομίας Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Βόλος. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 29-30 Νοεμβρίου 2022, Αθήνα: Εκδόσεις Μέλισσα, 117-128.

Βιβλιογραφική υποσημείωση (κάτω από το κείμενο)

Επίθετο συγγραφέα (έτος), σελίδες αναφοράς

Πχ: Αντωνίου (2023), 119-121

Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό (με 1 συγγραφέα):

Βιβλιογραφία

Επίθετο, Ο., (έτος έκδοσης). Τίτλος άρθρου, *Τίτλος περιοδικού*, αριθμός τόμου, (αριθμός τεύχους), σελίδες.

Πχ: Bullen, P., (2011). Adaptive Reuse of Heritage Buildings, *Structural Survey*, 29 (5), 411-421.

Βιβλιογραφική υποσημείωση (κάτω από το κείμενο)

Επίθετο συγγραφέα (έτος), σελίδες αναφοράς

Πχ: Bullen (2011), 419-420.

Άρθρο ηλεκτρονικού περιοδικού*:

Βιβλιογραφία

Επίθετο, Ο., (έτος έκδοσης). Τίτλος άρθρου, Τίτλος περιοδικού [on line]
αριθμός τόμου (αριθμός τεύχους), σελίδες.
Διαθέσιμο στο: url (Ηλεκτρονική διεύθυνση του άρθρου)
[Ημερομηνία πρόσβασης]

Πχ: Harris, S., (2002). The end of print to paper, Update [online], 1 (3)
Διαθέσιμο στο: <http://www.cilip.org.uk/update/issues/june02/article4june.html>
[Ημερομηνία πρόσβασης: 12 Φεβρουαρίου 2003]

Βιβλιογραφική υποσημείωση (κάτω από το κείμενο)

Επίθετο συγγραφέα (έτος), σελίδες αναφοράς (εφόσον υπάρχουν)

Πχ: Harris (2002), 45.

* Όταν πρόκειται για αρχείο (άρθρο, έγγραφο κ.λπ. με συγγραφέα), που βρέθηκε σε ιστότοπο, αναγράφεται κανονικά, όπως περιγράφεται παραπάνω για τα online περιοδικά.

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟ υλικό (ταινία/ ντοκιμαντέρ, διάλεξη):

Βιβλιογραφία

Τίτλος ταινίας, (έτος διανομής). Επίθετο, Ο. σκηνοθέτη, [τύπος], Τόπος παραγωγής: Εταιρεία παραγωγής.

Πχ: Η Αθηναϊκή Πολυκατοικία, (2015). Μαλούτας, Θ, [Διάλεξη], Αθήνα: Πολιτιστικό Κέντρο Ωνάση, 25 Ιανουαρίου 2015, [Διαδίκτυο]
Διαθέσιμο στο: <http://www.sgt.gr/gre/SPG1044/>
[Πρόσβαση 28 Ιουλίου 2017]

Βιβλιογραφική υποσημείωση (κάτω από το κείμενο)

Τίτλος ταινίας (έτος)

Πχ: Η Αθηναϊκή Πολυκατοικία (2015).